

**Програма
поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними
термометрами та хімічними джерелами струму на території села Гора на
2019 - 2021 роки**

1. Загальні положення

Протягом останнього десятиріччя продовжувалось прогресуюче накопичення відходів як у промисловому, так і в побутовому секторах. Розрив між прогресуючим накопиченням відходів і заходами, спрямованими на запобігання їх утворення, збільшення обсягів утилізації, знешкодження та видалення, загрожує не тільки поглибленням екологічної кризи, а й загостренням соціально-економічної ситуації в цілому. Звідси – необхідність подальшого удосконалення та розвитку з урахуванням вітчизняного та світового досвіду всієї правової та економічної системи, що регулює поведінку з відходами зокрема.

Згідно з європейською практикою проблема відходів має розглядатися як один з визначальних факторів екологічної безпеки, а в плані вибору пріоритетів виходити з оцінки як ресурсного джерела, та і екологічно небезпечного чинника.

Узагальнення досвіду управління відходами в розвинених країнах та досвіду використання відходів в Україні дозволяє визначити, що використання відходів як вторинних ресурсів є довгостроковою стратегією економічного розвитку держави, яка спрямовується на розширення ресурсного потенціалу відходів і одночасно на підвищення інтегральної еколого - економічної ефективності їх використання.

Використання відходів як вторинних ресурсів, як елемент державної політики в конкретних умовах економічного розвитку України, має орієнтуватися на такі напрямки і межі, в яких воно буде забезпечувати прискорення соціально-економічного розвитку. Тобто використання відходів як вторинних ресурсів не повинно перетворюватися у самоціль, відірваної від конкретної ресурсно-економічної ситуації, екологічних чи інших суспільних пріоритетів.

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма

З кожним роком збільшується рівень забруднення небезпечними речовинами, в тому числі важкими металами, повітря, земельних та водних

ресурсів, а також збільшується негативний вплив цих речовин на здоров'я населення.

Основним джерелом забруднення довкілля є відходи, одними із найбільш небезпечних, що розпорошені на всій території району є відпрацьовані люмінесцентні лампи, ртутні термометри та побутові хімічні джерела струму (батареї та акумулятори).

Відпрацьовані люмінесцентні лампи, ртутні термометри та побутові хімічні джерела струму вже давно визнані ключовою проблемою сьогодення через стрімке зростання їхньої кількості та істотну загрозу для довкілля і здоров'я людей. Токсичні речовини, що містяться у цих відходах, забруднюють ґрунти та природні води, а ті, у свою чергу, передають їх рослинам, а відтак і тваринам. А вже токсичні речовини з м'яса і рослин перекочовують до організму людини, спричиняючи тяжкі отруєння і навіть генетичні зміни.

Кожна люмінесцентна лампа та ртутний термометр містить токсичний метал — ртуть, яка вважається однією з найтоксичніших речовин відомих людині (в кожній лампі міститься від 4 до 150 міліграмів ртуті). Разом із тим лише один грам ртуті, який потрапив у довкілля, здатний призвести до забруднення (перевищити рівні гранично допустимих концентрацій) більше ніж 3300 тис. м³ повітря чи 200 тис. м³ води.

Особливо небезпечною ртуть вважають через її здатність впливати не тільки на фізичний стан людини, але й на її психічне здоров'я. Під впливом незначних концентрацій людина втрачає працездатність, не може зосередитись, відчуває постійні головні болі та дратівливість, погано спить. Вплив більших концентрацій здатен повністю зруйнувати особистість: людина не може зрозуміти, сита вона чи голодна, в хорошому настрої чи в поганому. При сильних отруєннях ртуті незначний тремор пальців та рук може перерости в цілковитий розлад роботи м'язів, - людина не може ходити й навіть самотійно їсти. Крім того, сильне отруєння може призвести до божевілля.

Особливо вразливі до дії цього токсичного металу вагітні жінки та діти. Останнім часом вагітним все рідше рекомендують вживати рибу, що містить так необхідні вагітним корисні мікроелементи, через надмірний вміст у рибі ртуті. Ртуть легко долає природний бар'єр матері - плаценту та потрапляє в несформований організм дитини. Окрім того, причиною отруєння немовляти ртуттю може стати грудне молоко матері.

Алергії, головні болі, слабкість і сонливість, вади новонароджених, масові ракові захворювання – все це буденні прояви сучасного життя. У чому ж причина? Однозначної відповіді немає. Та забруднення повітря і ґрунтових вод, а в Україні до них щороку, тільки за рахунок утворення побутових хімічних джерел струму, потрапляє тільки ртуті понад 40 кг, а ще 160 кг кадмію, 400 т кольорових металів, 260 т марганцевих сполук, і безліч інших хімічних сполук (міді, нікелю, олова, свинцю, тощо), що визнається одним із головних чинників наших бід.

Зовнішня оболонка звичайної батарейки руйнується приблизно за десять років, а її вміст вражає 20 м² землі або 400 літрів води.

Система збирання цих відходів, що утворюються у населених пунктах Бориспільського району, зокрема у селі Гора, відсутня, в результаті чого зазначені відходи розпорошуються по території села або вивозяться на сміттєзвалища (полігони із захоронення) чи сміттєспалювальний завод (до 20% побутових відходів) у складі побутових відходів та є джерелом забруднення довкілля.

На сміттєзвалищах, відпрацьовані люмінесцентні лампи та побутові хімічні джерела струму руйнуються, внаслідок чого хімічні елементи, присутні в їхньому складі, випаровуються та вимиваються в навколишнє середовище. Токсичні речовини переносяться повітряними потоками і випадають на землю, інколи неподалік від первинного джерела, а подеколи дуже далеко від нього, проникаючи глибоко в ґрунт і воду.

В той же час, ці відходи є не тільки забруднювачами навколишнього природного середовища, але і носіями корисних компонентів і можуть виступати як вторинні матеріальні ресурси.

Саме тому збирання та утилізація відпрацьованих люмінесцентних ламп, ртутних термометрів та побутових хімічних джерел струму – проблема, якою опікується свідома екологічна спільнота.

Узагальнення досвіду управління відходами в розвинених країнах дозволяє визначити, що використання відходів як вторинних ресурсів є довгостроковою стратегією економічного розвитку держави, яка спрямовується на розширення ресурсного потенціалу і одночасно на підвищення інтегральної еколого - економічної ефективності використання відходів. Остаточному видаленню та захороненню підлягають тільки ті відходи, які на даному етапі розвитку техніки і технології не можуть бути перероблені іншим шляхом, а захоронення відходів здійснюють методами, які забезпечують запобігання їх негативної дії на довкілля та здоров'я людей.

В розвинених країнах Світу (США, Японія, Франція, Германія, Австрія, Фінляндія та інші) питання залучення відходів у господарський обіг є одним з найбільш пріоритетних.

На Заході вже давно усвідомили, що утилізація відпрацьованих люмінесцентних ламп та побутових хімічних джерел струму це економічно вигідний та екологічно необхідний процес. У різних країнах Європи переробляють від 40 до 85% таких відходів. Зокрема Німеччина, яка отримує найбільші прибутки з повторного використання сміття в ЄС, дає «друге дихання» близько 90% використаних батарейок та акумуляторів.

У селі Гора Бориспільського району використані люмінесцентні лампи, ртутні термометри та побутові хімічні джерела струму у переважній більшості випадків потрапляють не на утилізацію, а на звичайні сміттєзвалища. При цьому суспільство мало обізнане із рівнем їхньої екологічної небезпеки.

3. Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом.

Недостатня увага з боку держави до вирішення проблеми поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами та побутовими хімічними джерелами струму сприяє збільшенню забруднення повітря, водних та земельних ресурсів, призводить до незворотних процесів у навколишньому середовищі та здоров'ї населення України.

Основними причинами такого стану є відсутність розуміння наближення екологічної катастрофи, яка приведе до незворотних процесів в країні, недосконала нормативно-правова база, розрізненість структур управління у сфері поводження з відходами, відсутність ефективних організаційно-економічних механізмів щодо запобігання негативної дії відходів на довкілля та залучення відходів у господарський обіг.

Основними причинами виникнення проблеми поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами та побутовими хімічними джерелами струму на території села Гора є:

- значні обсяги утворення відходів;
- недотримання вимог законодавства у сфері поводження відходами;
- відсутність системи роздільного збирання цих відходів та низька інвестиційна привабливість цієї сфери;
- відсутність достатніх потужностей з перероблення та утилізації цих відходів;
- відсутність доступної інформації щодо впливу цих відходів на довкілля та здоров'я населення (соціальна реклама, освітні заходи, просвітницькі лекції, тощо);
- відсутність ефективної системи обліку та звітності, системи моніторингу у сфері поводження з відходами, що не дозволяє прийняттю зважених та обґрунтованих рішень з вирішення проблем поводження з відходами;
- нездатність суб'єктів господарської діяльності протягом багатьох років самостійно створити і впровадити стабільну і розгалужену систему збирання і комплексного перероблення та утилізації відходів;
- відсутність координації дій у цій сфері не дозволяє концентрувати матеріальні, фінансові, інтелектуальні та інші ресурси на вирішення проблемних питань;
- недосконала (практично відсутня) система управління щодо поводження з цими відходами, зокрема відсутня система обліку та аналізу інформації в цій сфері, відсутні організаційно-економічні механізми щодо забезпечення збирання та залучення цих відходів у господарський обіг, тощо;
- відсутність програмних та інших документів спрямованих на вирішення даної проблеми;
- місця та об'єкти розміщення побутових відходів не забезпечують запобігання негативної дії відпрацьованих люмінесцентних ламп, ртутних

термометрів та побутових хімічних джерел струму на навколишнє природне середовище.

Відпрацьовані люмінесцентні лампи та побутові хімічні джерела струму, що утворюються в житловому секторі є складовим побутових відходів та згідно з чинним законодавством відносяться, до небезпечних.

Відповідно до статті 31 Закону України «Про відходи» небезпечні відходи у складі побутових відходів повинні збиратися окремо від інших видів побутових відходів, а також мають відокремлюватися на етапі збирання чи сортування та передаватися спеціалізованим підприємствам, що одержали ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами. Постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 р. № 1070 «Правила надання послуг з вивезення побутових відходів» встановлена мінімальна добова норма надання послуг із вивезення небезпечних відходів, а також передбачається визначення вартості вивезення небезпечних відходів поряд із іншими складовими побутових відходів. У Постанові Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 р. № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» передбачено, що наявність спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та вивезення побутових відходів, в тому числі небезпечних відходів у складі побутових відходів, є однією з кваліфікаційних вимог до учасника конкурсу по визначенню виконавця послуг з вивезення побутових відходів.

Згідно статті 26 закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», до виключної компетенції місцевих рад відноситься вирішення питань у сфері поводження з небезпечними відходами відповідно до законодавства. Згідно статей 30 та 33 цього Закону до повноважень виконавчих комітетів місцевих рад відноситься:

вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів;

затвердження схем санітарного очищення населених пунктів та впровадження систем роздільного збирання побутових відходів;

затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів;

здійснення контролю за діяльністю суб'єктів підприємницької діяльності у сфері поводження з відходами;

здійснення контролю за додержанням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з побутовими та виробничими відходами та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про відходи.

Стаття 21 Закону України «Про відходи» також окреслює повноваження органів місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами.

Таким чином, практично усі функції щодо регулювання відносин у сфері поводження із відходами, в тому числі з небезпечними та побутовими відходами, відноситься до компетенції органів місцевого самоврядування.

Ураховуючи якісно-кількісні характеристики небезпечних відходів, практику використання, низьку інвестиційну привабливість сфери збирання, техніко-технологічні можливості, економічну доцільність, екологічну небезпеку, соціальну значимість, ринкову кон'юнктуру та реальні ресурсні резерви, а також неможливість розв'язання проблеми поводження з цим відходами без втручання органів місцевого самоврядування, концентрації фінансових ресурсів, зусиль органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, науки, виробництва, громадськості для досягнення відповідних результатів, виникає необхідність цільового регулювання та програмного забезпечення цієї сфери.

Розроблення та реалізація Програми поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними термометрами та хімічними джерелами струму на території села Гора на 2019 - 2021 роки обумовлено також необхідністю виконання угоди про асоціацію між Україною та ЄС та національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища.

Угода про асоціацію між Україною та ЄС в частині поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами та побутовими хімічними джерелами струму передбачає імплементацію Директива № 2008/98/ЄС «Про відходи», що в свою чергу передбачає, зокрема:

встановлення механізму повного покриття витрат згідно з принципом «забруднювач платить», виробник відходів забезпечує збирання відходів за видами матеріалів та передачу чи постачання на перероблення чи утилізацію і несе відповідні витрати) та принципом розширеної відповідальності виробника; наявність мережі об'єктів з перероблення, утилізації і видалення відходів; наявність інформаційної бази даних з питань поводження з відходами, що утворюються на певній території.

Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища в частині поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами та побутовими хімічними джерелами струму передбачає створення інфраструктури із збирання, захоронення та переробки небезпечних відходів, зокрема ламп, що містять ртуть, інформування громадян із зазначених питань, а також забезпечення розвитку інфраструктури для збільшення у 1,5 рази обсягу заготівлі, утилізації та використання відходів як вторинної сировини.

Програма поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними термометрами та хімічними джерелами струму на території села Гора на 2019 - 2021 роки в частині поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними термометрами та побутовими хімічними джерелами струму спрямована на виконання Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища та враховує вимоги що виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

4. Мета та основні завдання програми.

Головною метою Програми є запобігання негативного впливу відпрацьованих люмінесцентних ламп, ртутних термометрів та побутових хімічних джерел струму на здоров'я людини і навколишнє природне середовище, а також створення ефективної системи їх збирання, збільшення обсягів використання цих відходів як матеріальних ресурсів та імплементація директиви № 2008/98/ЄС «Про відходи» стосовно поводження з цими відходами на території села Гора.

Досягнення зазначеної мети передбачає:

створення ефективної системи роздільного збирання та транспортування відпрацьованих люмінесцентних ламп, ртутних термометрів і побутових хімічних джерел струму;

забезпечення перероблення та утилізацію цих відходів;

створення системи моніторингу, інформування населення та інших зацікавлених суб'єктів про ситуацію у цій сфері;

удосконалення системи управління у цій сфері на території населеного пункту.

Вирішення проблеми поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними термометрами та хімічними джерелами струму передбачає залучення всіх суб'єктів, задіяних в обіговому циклі продукції внаслідок використання якої утворюються відповідні відходи “торгівля – споживання – утворення відходів – збирання відходів - утилізація відходів” та мешканців села Гора.

При цьому основним завданням Програми є концентрація фінансових, інтелектуальних та інших ресурсів, удосконалення організаційно-економічних механізмів для запобігання негативного впливу відходів на довкілля та здоров'я населення.

5. Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми.

Розглядаючи накопичений у світі досвід щодо охорони довкілля та ресурсозбереження, для практичного використання пропонується три підходи, що відповідають принципам інтеграції екології та економіки.

Традиційний підхід, згідно з яким основна увага приділяється боротьбі з відходами виробництва і споживання, насамперед шляхом встановлення очисних споруд і установок із нейтралізації та оброблення відходів з метою зменшення їх небезпечності, а також здійснення заходів з утилізації та видалення відходів.

Цей підхід характеризується такими основними принципами:

утилізація або видалення відходів у межах їх утворення, нагромадження і зберігання;

контроль якості навколишнього природного середовища (води, повітря, ґрунтів) безпосередньо на техногенних системах;

моніторинг джерел і місць накопичення і зберігання відходів.

Основними недоліками цього підходу є те, що він не передбачає зменшення утворення відходів за рахунок удосконалення технологічних процесів та інших організаційно-економічних заходів.

Системний розгляд, за яким запобігання забрудненню навколишнього природного середовища виконується на основі системного розгляду, всього виробничого циклу і запровадження засобів боротьби із рідкими і твердими відходами на всіх етапах їхнього виникнення, тобто на всіх етапах технологічного процесу. При цьому стимулюється перехід на технології, які забезпечують скорочення утворення відходів на всіх етапах технологічного ланцюга виготовлення готової продукції. Цей підхід може бути охарактеризований як перехід до «найбільш чистого виробництва» та встановлює чітку послідовність пріоритетів у цій сфері, що включає:

запобігання утворення відходів шляхом оптимізації виробництва;

утилізацію відходів, що передбачає комплекс заходів щодо їх збирання, зберігання, перероблення, транспортування, утилізацію тощо;

утилізацію твердих, газоподібних та рідких відходів, що передбачає комплекс заходів щодо їх очищення, збирання, зберігання, оброблення, транспортування, утилізацію тощо;

остаточне видалення та захоронення лише тих відходів, які на даному етапі розвитку техніки і технології не можуть бути перероблені іншим шляхом.

Основним недоліком системного підходу є те, що він не сприяє вирішенню комплексу екологічних проблем за межами підприємства, а тільки розглядає окреме виробництво як окремий об'єкт і не передбачає, що результат його діяльності може ускладнити або негативно вплинути на вирішення екологічних проблем інших суб'єктів господарювання та життєдіяльності населення.

Третій підхід носить більш системний характер. Він виходить за межі підприємств, оскільки при ньому розгляд і облік всіх збитків та шкоди природі і здоров'ю людини проводиться від стадії видобутку і первинного перероблення всіх видів природної сировини і далі, на стадіях проміжного та кінцевого виробництва, а також в процесі експлуатації виробленої кінцевої продукції і аж до утилізації або знешкодження (видалення) відходів та виробів, які відслужили свій термін. Тут мова йде вже не скільки про заміну технологій, оскільки про зміну характеру самого продукту та ідеології здійснення суспільного виробництва в цілому. Цей підхід розглядається як перспективний і набирає сили у найбільш розвинених країнах світу. Його реалізація неминуча, але вона можлива тільки в умовах державного регулювання ринкової економіки в напрямі її екологізації.

Застосування одного з вищенаведених підходів вимагає створення дієвої системи управління поводження з відходами, перш за все державного

регулювання у цій сфері, створення відповідної нормативно-правової бази, а також здійснення комплексу заходів спрямованих на збільшення обсягів залучення відходів у господарський обіг.

Враховуючи специфіку відходів на вирішення проблем з якими спрямована Програма, європейський досвід вирішення даної проблеми, а також діючої законодавчої бази, цикл “сировина – продукція - відходи” повинен замикатися, тобто відходи повинні максимально повертатися у виробничий цикл і тільки при неможливості їх застосування підлягають видаленню.

При цьому при реалізації заходів Програми враховуючи специфіку діючої законодавчої бази передбачається застосування елементів всіх вищезазначених підходів, зокрема:

- утилізацію відходів, що передбачає комплекс заходів щодо їх збирання, зберігання, перероблення, транспортування, утилізацію;

- остаточне видалення та захоронення лише тих відходів, які на даному етапі розвитку техніки і технології не можуть бути перероблені іншим шляхом;

- максимальне залучення до вирішення проблеми всіх суб'єктів пов'язаних з обігом продукції, внаслідок використання якої утворюються відповідні види відходів, споживанням продукції, утворенням відходів, збиранням, транспортуванням, переробленням та утилізацією відходів.

6. Шляхи та способи розв'язання проблеми.

Вирішення проблеми поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними термометрами та побутовими хімічними джерелами струму передбачає концентрацію і спрямування фінансових, матеріально-технічних, інтелектуальних та інших ресурсів на пріоритетні завдання і заходи з ресурсозбереження та зменшення негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людей.

Виконання Програми передбачає:

- реалізацію проекту із забезпечення роздільного збирання та вивезення небезпечних відходів в селі Гора;

- організацію об'єктів тимчасового зберігання відходів та їх постачання на перероблення та утилізацію;

- створення системи моніторингу у сфері поводження з відповідними видами відходів;

- підготовка пропозицій з удосконалення системи управління стосовно поводження з відповідними видами відходів;

- проведення рекламно освітніх заходів стосовно поводження з відповідними видами відходів;

- підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів щодо реалізації Програми та стану у сфері поводження з відповідними видами відходів дослідження, в тому числі кон'юнктури ринку щодо сировини та потреб у продукції, що може бути виготовлена з відходів.

Має бути розроблено план дій щодо забезпечення роздільного збирання та вивезення відходів в селі Гора. В міру здійснення комплексу науково-технічних і маркетингових досліджень, організаційних та виробничих заходів передбачається періодичний перегляд останнього, його уточнення та доповнення.

На подальших етапах планується забезпечити:

проведення роз'яснювальних заходів стосовно поводження з відповідними видами відходів;

підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів щодо реалізації програми та стану у сфері поводження з відповідними видами відходів, дослідження у цій сфері, в тому числі кон'юнктури ринку щодо сировини та потреб у продукції, що може бути виготовлена з відходів;

удосконалення системи управління стосовно поводження з відповідними видами відходів;

охоплення системою роздільного збирання та вивезення відповідних відходів всієї території села Гора;

ведення системи моніторингу у сфері поводження з відповідними видами відходів;

створення потужностей з перероблення відпрацьованих хімічних джерел струму та потужностей з утилізації окремих складових відпрацьованих люмінесцентних ламп та хімічних джерел струму.

Система управління відходами у селі Гора повинна забезпечувати реалізацію державної політики у цій сфері і формуватися виходячи зі специфіки населеного пункту в частині обсягів утворення відходів, їх номенклатури і навантаження на навколишнє середовище, обсягів використання, територіально-виробничих відношень, які склалися, і т. інше.

В системі управління поводженням з відходами доцільно виділити адміністративні, економічні та інформаційні методи.

Заходи щодо реалізації політики управління відходами повинні розроблятися та виконуватися з урахуванням прогресивного вітчизняного та зарубіжного досвіду дотримуючись таких основних принципів:

- спільна відповідальність;
- єдина всеохоплююча система управління відходами;
- заходи щодо поводження з відходами повинні відповідати сучасним вимогам охорони навколишнього середовища;
- заходи щодо поводження з відходами повинні бути економічно ефективними;
- спеціальні режими стимулювання використання вторинних ресурсів.

Всі заходи повинні забезпечувати максимальну вигоду щодо зменшення негативного впливу на довкілля, екологічна вигода повинна бути підкріплена економічною.

Оцінка впливу різних методів утилізації відходів та їх вплив на довкілля повинні проводитися в кожному випадку окремо.

Заходи щодо поводження з окремими видами відходів повинні бути включені у загальну систему поводження з відходами, але при цьому окремі види відходів повинні складати окремий потік (інтегрована система).

Системи управління відходами пропонується створити на базі єдиної інтегрованої системи, яка вимагає виділення із загального потоку відходів окремі їх види з визначенням відповідальних за впровадження загальних та по окремих видах відходів заходів щодо законодавчого, нормативного, технічного, наукового, економічного, інформаційного та організаційного забезпечення.

Реалізація заходів Програми здійснюватиметься відповідно до законодавства.

Виходячи з того, що запобігання неефективним витратам, своєчасне виявлення проєктів, реалізація яких недоцільна, та включення нових перспективних проєктів до Програми потребує постійного контролю за її виконанням та періодичного коригування складу завдань і заходів.

7. Очікувані результати виконання програми, визначення її ефективності.

У результаті виконання Програми передбачається:

- удосконалити систему управління відходами, в т.ч. і шляхом впровадження організаційно-економічних механізмів для забезпечення належного збирання, забезпечення перероблення та утилізацію відпрацьованих люмінесцентних ламп та побутових джерел струму;
- запобігання надходжень у навколишнє природне середовище небезпечних речовин, в т.ч. важких металів;
- зменшити негативний вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людей.

Водночас реалізація Програми безпосередньо забезпечить реалізацію в Україні низки основних положень директив ЄС, зокрема щодо запровадження прозорості системи обліку і звітності, інформування зацікавлених осіб та населення щодо стану справ у цій сфері, планування та періодичний перегляд заходів спрямованих на вирішення проблеми поводження з відходами, створення дієвої системи збирання, перероблення та утилізації окремих видів відходів, що забезпечує збирання відходів у кінцевого споживача продукції, використання цих відходів як вторинних матеріальних ресурсів. Система відкрита для всіх зацікавлених суб'єктів, органів виконавчої влади і місцевого самоврядування створює передумови для вільної конкуренції у цій сфері.

Прийняття Програми є частиною процесу імплементації законодавства України до законодавства Європейського Союзу у сфері поводження з відходами, що дасть змогу забезпечити високий рівень захисту здоров'я та інтересів споживачів, а також прозорі умови ведення господарської діяльності у сфері надання послуг із роздільного збирання та утилізації відходів.

8. Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання програми

Для реалізації заходів програми передбачається залучення коштів з сільського бюджету, частину коштів, які надходять як плата із вивезення побутових відходів в частині вивезення небезпечних складових побутових відходів, так і з інших джерел не заборонених законодавством України, які визначені по кожному заходу програми.

Реалізація програмних заходів передбачає залучення до їх виконання органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій усіх форм власності, в тому числі іноземних та вітчизняних інвесторів.

Планові витрати на реалізацію Програми:

Роки	Планові витрати, тис. грн.	Джерела фінансування		
		Бюджет Гірської сільської ради (в т.ч. фонд охорони навколишнього природного середовища), грн	Кошти від надання послуг з вивезення небезпечних складових побутових відходів, грн	Інші джерела фінансування (інвестиції, кредити, тощо), грн
2019	30000,00			
2020				
2021				
Всього	30000,00			

№ п/п	Найменування заходів	Термін впровадження, рік		Орієнтовна вартість, грн	Джерела фінансування			Очікувані результати	Відповідальні за здійснення заходів
					Бюджет сільської ради (в т.ч. фонд охорони навколишнього природного середовища)	Кошти від надання послуг з вивезення небезпечних складових побутових відходів	Інші джерела фінансування (інвестиції, кредити, тощо)		
Заходи щодо забезпечення реалізації програми та удосконалення системи управління у сфері поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними термометрами та хімічними джерелами струму									
9.1.	Підготовка пропозицій з удосконалення системи управління стосовно поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними	2019	2019					Прийняття рішень щодо впорядкування діяльності та забезпечення ефективного функціонування системи збирання, перероблення та утилізації	
		2020	2020						

термометрами та хімічними джерелами струму	2021	2021					відпрацьованих люмінесцентних ламп, ртутних термометрів та побутових хімічних джерел струму на території села Гора
--	------	------	--	--	--	--	--

№ п/п	Найменування заходів	Термін впровадження, рік		Орієнтовна вартість, грн	Джерела фінансування			Очікувані результати	Відповідальні за здійснення заходів
					Бюджет сільської ради (в т.ч. фонд охорони навколишнього природного середовища)	Кошти від надання послуг з вивезення небезпечних складових побутових відходів	Інші джерела фінансування (інвестиції, кредити, тощо)		
9.2	Проведення просвітницьких заходів стосовно поводження з відпрацьованими	2019	2019					Залучення населення села Гора до вирішення	
		2020	2020						

	люмінесцентними лампами, хімічними джерелами струму	2021	2021		
9.3.	Підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів щодо реалізації Програми та стану у сфері поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, хімічними джерелами струму	2019	2019		
		2020	2020		
		2021	2021		

			проблеми поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами та побутовими хімічними джерелами струму	
			Висвітлення інформаційно-аналітичних матеріалів щодо реалізації Програми та стану у сфері поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами та хімічними джерелами струму на території села Гора	

№ п/п	Найменування заходів	Термін впровадження, рік		Орієнтовна вартість, грн	Джерела фінансування			Очікувані результати	Відповідальні за здійснення заходів
					Бюджет сільської ради (в т.ч. фонд охорони навколишнього природного середовища)	Кошти від надання послуг з вивезення небезпечних складових побутових відходів	Інші джерела фінансування (інвестиції, кредити, тощо)		
9.4.	Обґрунтування тарифів та норм надання послуг з вивезення небезпечних складових побутових відходів	2019	2019					Фінансово-економічне забезпечення системи збирання та утилізації відпрацьованих люмінесцентних ламп та побутових хімічних джерел струму на території села Гора	
		2020	2020						
		2021	2021						

9.5.	Створення та ведення системи моніторингу у сфері поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними термометрами та хімічними джерелами струму	2019	2019		
		2020	2020		
		2021	2021		

			Інформаційно-аналітичне забезпечення та висвітлення сфери поводження з відпрацьованими люмінесцентними лампами, ртутними термометрами та побутовими хімічними джерелами струму на території села Гора	
--	--	--	---	--

№ п/п	Найменування заходів	Термін впровадження, рік		Орієнтовна вартість, грн	Джерела фінансування			Очікувані результати	Відповідальні за здійснення заходів
		початок	закінчення		Бюджет сільської ради (в т.ч. фонд охорони навколишнього природного середовища)	Кошти від надання послуг з вивезення небезпечних складових побутових відходів	Інші джерела фінансування (інвестиції, кредити, тощо)		
9.6.	Організація пунктів з роздільного збирання відпрацьованих люмінесцентних ламп, ртутних термометрів та хімічних джерел струму	2019	2019					Забезпечення збирання та транспортування відпрацьованих люмінесцентних ламп, ртутних термометрів та відпрацьованих хімічних джерел струму. Запобігання надходження в навколишнє	
		2020	2020						
		2021	2021						
9.7.	Організація та забезпечення транспортування відпрацьованих	2019	2019					Забезпечення збирання та транспортування відпрацьованих люмінесцентних ламп, ртутних термометрів та відпрацьованих хімічних джерел струму. Запобігання надходження в навколишнє	
		2020	2020						

люмінесцентних ламп, ртутних термометрів та хімічних джерел струму на зберігання та утилізацію	2021	2021		
--	------	------	--	--

			середовище небезпечних речовин, в т.ч. важких металів	
--	--	--	--	--

**10. Приблизний підрахунок кількості відпрацьованих люмінесцентних ламп та хімічних джерел струму в с. Гора
Бориспільського району**

№ п/п	Назва	кількість домоволодінь в с. Гора	кількість в шт. на 1 домоволодіння	кількість використаних на рік в шт.	кількість використаних на місяць	грн.	витрати на транспортні послуги	сума витрат за місяць
1	Люмінесцентні лампи всіх типів	2200	5	11000	917	6,00	6000	5500
2	Термометри	2200	1	2200	183	60,00		11000
№ п/п	Назва	кількість домоволодінь в с. Гора	кількість в кг. на 1 домоволодіння	кількість використаних на рік в кг.	кількість використаних на місяць в кг.	грн.		сума витрат за місяць
1	Хімічні джерела струму	2200	1	2200	183	6,60	1210	

Сума за місяць: 23 710,00 грн.

12. Приблизний підрахунок контейнерів для небезпечних відходів на території села

№ п/п	Назва	необхідна кількість контейнерів в селі Гора	орієнтовна вартість 1 контейнеру	вартість 2 шт. контейнерів
1	Контейнер для небезпечних відходів	2	8000,00	16000,00